MRF 2022.77

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 12. januar 2022, j.nr. 19/08439

Råstofindvindingstilladelse på 24,5 ha stort areal ikke omfattet af obligatorisk miljøvurdering efter miljøvurderingslovens bilag 1, pkt. 19, og klage over VVM-screeningafgørelse afvist, da projektet ikke fandtes at ville medføre væsentlige indvirkninger på miljøet, idet råstoftilladelsen ville indeholde vilkår for støj og støv. Nabo 300 meter fra råstofområdet havde ikke krav på partshøring.

Sagen omhandlede en ansøgning om råstofindvinding på et 24,5 ha stort areal i Faaborg-Midtfyn Kommune med en årlig indvinding af 300.000 m^3 sand, grus og sten, heraf op til 200.000 m^3 under grundvandsspejl, som skulle anvendes som vejmaterialer og betontilslag. Projektet var beliggende i landzone, og projektområdet samt naboarealer var dyrket som konventionelt landbrug. Umiddelbart øst for projektområdet lå den aktive grusgrav Sdr. Nærå, der var på 45 ha, hvoraf dele var efterbehandlede med tilladelse til at indvinde op 200.000 m^3 årligt. Tilladelsen var meddelt med en VVM-redegørelse og var gældende i 10 år. Region Syddanmark traf i september 2019 i medfør af miljøvurderingslovens § 21 screeningafgørelse om, at det ansøgte projekt ikke var omfattet af kravet om miljøvurdering og VVM-tilladelse. Regionen havde lagt til grund, at projektet var omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2, pkt. 2.a om råstofindvinding fra åbne brud samt tørvegravning. På baggrund af en screening havde regionen vurderet, at projektet i kumulation med de eksisterende projekter i området ikke ville medføre en væsentlig påvirkning af miljøet, bl.a. fordi grusgraven Sdr. Nærå forventedes at være færdigefterbehandlet inden for 2 år, og at aktiviteten således ville trappe ned samtidig med, at det aktuelle projekt blev startet op, hvorfor der var tale om en mindskelse af de arealer, hvorpå der indvandtes råstoffer. Afgørelsen blev påklaget af en grundejerforening og en nabo, der bl.a. anførte, at naboen skulle have været partshørt, at det reelle indvindingsareal oversteg 25 ha, da der i ansøgningen var udeladt en adgangsvej, ligesom bygherren havde fremlagt planer for et areal på 44 ha, hvorfor der skulle have været udarbejdet en miljøkonsekvensrapport, og at projektet indebar omfattende støj- og støvgener samt trafikale problemer. Kommunens tilladelse til indvinding af grundvand til projektet og tilladelse til midlertidig grundvandssænkning efter vandforsyningsloven var ligeledes påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som senere ville træffe særskilt afgørelse i denne klagesag. Miljø- og Fødevareklagenævnet (formanden) fandt indledningsvis ikke, at naboen havde partsstatus, da naboen boede næsten 300 meter fra projektet, og da indvindingsområdet var begrænset til den øverste del af arealet, som lå længst væk fra naboen. Nævnet lagde endvidere vægt på, at naboens ejendom var en del af et større sammenhængende villakvarter, og at ejendommen var adskilt fra projektet af en større vej. På baggrund af ejendommens beliggenhed i forhold til projektet var det således nævnets vurdering, at naboen ikke havde en individuel, væsentlig eller retlig interesse i sagens afgørelse, og regionen havde dermed ikke tilsidesat partshøringspligten. For så vidt angik spørgsmålet om det ansøgte var omfattet af miljøvurderingslovens bilag 1, pkt. 19, fandt nævnet, at der ved fastsættelsen af "minestedets areal" skulle inddrages alle sammenhængende arealer, hvortil ansøgeren havde en gyldig tilladelse til at indvinde råstoffer. Da adgangsvejens areal ikke var en del af indvindingstilladelsen, var der ikke grundlag for at tilsidesætte regionens vurdering af, at arealet alene udgjorde 24,5 ha. Oplysningerne om bygherrens planer for området kunne ikke føre til et andet resultat, idet nævnet henviste til, at det var det ansøgte projekt, der skulle danne grundlag for screeningen. Nævnet var derfor enigt med regionen i, at projektet ikke var omfattet af miljøvurderingslovens bilag 1, pkt. 19. Nævnet bemærkede, at projektet heller ikke kunne anses for at være omfattet af bilag 1, pkt. 29, som en ændring eller udvidelse af den eksisterende Sdr. Nærå Grusgrav umiddelbart øst for projektområdet, der i sig selv overskred bilagets tærskelværdier og havde været genstand for en VVM-proces, allerede fordi det aktuelle projekt fortsat var under 25 ha, ligesom bygherren var en anden end indehaveren af tilladelsen til indvindingen ved Sdr. Nærå Grusgrav. Nævnet tiltrådte på denne baggrund, at projektet var omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2, pkt. 2.a. For så vidt angik VVM-screeningen fandt nævnet ikke grundlag for at tilsidesætte regionens vurdering, idet nævnet bemærkede, at regionen havde vurderet, at projektet ikke kunne antages at have en væsentlig påvirkning af miljøet, hverken i sig selv eller i kumulation med de eksisterende projekter i området, som ligeledes var identificeret

og beskrevet i afgørelsen. Nævnet lagde endvidere vægt på, at regionen havde undersøgt de potentielle støv- og støjgener fra projektet og vurderet, at projektet kunne overholde Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for ekstern støj og luftforurening fra virksomheder. Det bemærkedes hertil, at bygherren havde anført en række påtænkte afværgeforanstaltninger, ligesom der ville blive fastsat vilkår til at mindske støj og støv i tilladelsen til råstofindvinding. Nævnet fandt endvidere, at regionen havde foretaget en tilstrækkelig vurdering af projektets trafikale påvirkning. Nævnet lagde herved bl.a. vægt på, at regionen havde vurderet at miljøpåvirkningerne fra trafikken til og fra råstofgraven var begrænsede, da vejene var indrettet således, at lokale gener mindskedes, og at ind- og udkørselsforhold ville blive etableret med mindst mulig belastning af lokalområdet. Miljø- og Fødevareklagenævnet kunne herefter ikke give medhold i klagen.

Kommentar: *Det må tiltrædes, at obligatorisk miljøvurdering af råstoftilladelse forudsætter, at råstoftilladelsen omfatter mindst 25 ha. Det kan derimod forekomme problematisk, at VVM-screeningen accepteres med henvisning til, at råstoftilladelsen vil indeholde vilkår om støj og støv, da en VVM-screeningsafgørelsen netop ikke kan indeholde vilkår for at undlade miljøvurdering.*

Ikke medhold i klage over afgørelse om ikke miljøvurderingspligt for råstofindvinding i Faaborg-Midtfyn Kommune

19/08439

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter miljøvurderingslovens § 21, jf.§ 49, stk. 1.[1]

Miljø- og Fødevareklagenævnet giver ikke medhold i klagen over Region Syddanmarks afgørelse af 17. september 2019 om, at ansøgning om tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding på en del af matrikel nr. F1, Sdr. Nærå i Faaborg-Midtfyn Kommune, ikke er omfattet af krav om miljøvurdering og § 25-tilladelse.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet[2] og gebyrbekendtgørelsens § 2.[3] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. miljøvurderingslovens § 54 stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 11. oktober 2019 og den 12. oktober 2019 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af en grundejerforening (klager 1) og af en omboende (klager 2). Endvidere har klager 1 fremsendt uddybende bemærkninger til klagen den 19. november 2019.

Klager 1 har navnlig anført, at

- det ansøgte areal reelt er større end angivet i ansøgningen, hvorfor projektet er på mere end 25 ha, og der skulle derfor have været udarbejdet en miljøkonsekvensrapport,
- screeningsskemaer ikke i tilstrækkelig grad kan påvise projekters potentielle miljøvurdering,
- projektet vil indebære omfattende støj og støvgener, hvilket ikke er blevet undersøgt tilstrækkeligt,
- projektet vil medføre store trafikale problemer, og

- der ved en senere udvidelse, hvis arealet er udmålt korrekt, skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport.

Klager 2 har navnlig anført, at

- det ansøgte areal reelt er større end angivet i ansøgningen og bygherre har fremlagt planer for at anvende et større areal,
- klager ikke er blevet partshørt i forbindelse med screeningen,
- projektet vil indebære støvgener over en periode på 10 til 12 år, og
- der ikke er foretaget beregning af støjniveauet.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.2.

Faaborg-Midtfyn Kommunes tilladelse til indvinding af grundvand til projektet og tilladelse til midlertidig grundvandssænkning efter vandforsyningsloven er ligeledes påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnet vil senere træffe særskilt afgørelse i klagesagen.[4]

2. Sagens oplysninger

2.1 Den påklagede afgørelse

Region Syddanmark har modtaget en ansøgning om råstofindvinding på en del af matr. nr. F1 i Faaborg-Midtfyn Kommune. Region Syddanmark har den 17. september 2019 i medfør af miljøvurderingslovens § 21 truffet afgørelse om, at det ansøgte projekt ikke er omfattet af krav om miljøvurdering og § 25-tilladelse.

Projektet omfatter råstofindvinding på et 24,5 ha stort areal med en årlig indvinding af 300.000 m3 sand, grus og sten, heraf op til 200.000 m3 under grundvandsspejl, som skal anvendes som vejmaterialer og betontilslag. Projektet ligger i landzone, og projektområdet samt naboarealer dyrkes som konventionelt landbrug. Projektområdet skal efterbehandles til natur med søer og uden brug af gødning eller pesticider.

Det fremgår af afgørelsen, at Region Syddanmark har foretaget partshøring i forbindelse med afgørelsen. I den forbindelse har regionen lagt til grund, at man er part i sagen, hvis ens matrikel støder op til det ansøgte areal, men at man ikke er part, hvis ens ejendom ligger i en by/landsby/samlet bebyggelse, eller hvis ens ejendom er adskilt fra projektområdet af åbent land og en større vej. Det fremgår yderligere af afgørelsen, at regionen ikke har anset klagerne som parter.

Region Syddanmark har i afgørelsen anført, at der umiddelbart øst for projektarealet ligger en delvis efterbehandlet grusgrav, og at der 700 m mod vest ligger et 16 ha stort areal, hvorpå der ligeledes er søgt om tilladelse til råstofindvinding. Om grusgraven umiddelbart øst for projektarealet fremgår det af regionens bemærkninger til de indkomne høringssvar, at det drejer sig om den aktive grusgrav Sdr. Nærå, der ligger umiddelbart øst for og op til projektarealet adskilt af [A1]. Grusgraven Sdr. Nærå er på 45 ha, hvoraf dele er efterbehandlede med tilladelse til at indvinde op 200.000 m3 årligt. Der er udarbejdet en VVM-redegørelse i 2016 i forbindelse med Sdr. Nærå Grusgravs tilladelse, der er gældende i 10 år.

Grusgraven forventes at være færdigefterbehandlet indenfor 2 år. Aktiviteten i Sdr. Nærå Grusgrav vil således trappe ned, samtidig med at projektarealet startes op. Med henvisning til at projektarealet er betydelig mindre end Sdr. Nærå Grusgrav, anfører regionen, at der ikke blive tale om en forøgelse, men snarere en mindskelse af arealer, hvorpå der indvindes råstoffer.

Regionen har vurderet, at det ansøgte projekt i kumulation med de eksisterende projekter i området ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet. Endvidere har regionen vurderet, at projektet vil påvirke de landskabelige forhold i nogen grad, idet råstofindvindingen fjerner dele af landskabet. Området skal efter endt indvinding reetableres til natur med søer, og de identificerede påvirkninger forventes ikke at være væsentlige hverken enkeltvis eller samlet. Projektet vil derfor ikke medføre væsentlig landskabelig påvirkning.

Det fremgår af afgørelsen, at miljøpåvirkningen fra selve råstofindvindingen forventes at være begrænset til projektområdet. Der forventes kun en begrænset påvirkning uden for indvindingsområdet, som primært vil være støv og trafik, samt afledte støjgener herfra. Endvidere fremgår det, at størstedelen af trafikken vil blive ledt ud på [A2], som Region Syddanmark har vurderet, er tilstrækkelig bred til at kunne bære den tunge trafik. Regionen har vurderet, at det er sandsynligt, at der vil være en påvirkning af omkringboende på grund af øget trafik, men bemærker, at trafik på offentlige veje ikke kan reguleres i en råstoftilladelse. Der er søgt om tilladelse til årlig indvinding af 300.000 m3 årligt, hvilket svarer til omkring 100 kørsler pr. dag, men regionen vurderer, at miljøpåvirkningen fra trafikken er begrænset.

Det fremgår af afgørelsen, at det vurderes at miljøpåvirkningerne fra trafikken til og fra råstofgraven er begrænsede, selvom de udgør en del af den tunge trafik på [A2] og [A3]. Region Syddanmark har i den forbindelse anført, at baggrunden for vurderingen primært er, at vejene er indrettet således, at lokale gener mindskes, at trafikken afvikles på [A2], som er facadeløs på strækningen ved Sdr. Nærå og Årslev, at ind- og udkørselsforhold etableres med mindst mulig belastning af lokalområdet, og at de overordnede veje er indrettet til gennemkørende og tung trafik. Regionen har vurderet, at trafikken til råstofgraven ikke vil ske via det mere lokale vejnet, medmindre det er med et lokalt formål. Eftersom trafikken fra Sdr. Nærå Grusgrav er under nedtrapning og vil ophøre inden for de næste to år, samtidig med at trafikken fra projektarealet startes op, har regionen vurderet, at trafikbelastningen kan håndteres. Det fremgår endvidere af afgørelsen, at der vil blive etableret støjvolde langs [A1], som skal mindske trafik- støj- og støvgener for ejendommene på [A1].

Desuden fremgår det, at der vil være støj fra råstofindvindingen i dagtimerne, når der er aktivitet. Region Syddanmark har vurderet, at støjpåvirkningen forventes at kunne overholde de vejledende støjgrænser for området, og støj vil i øvrigt blive reguleret gennem indvindingstilladelsen. Støjniveauet er reguleret efter Miljøstyrelsens vejledning om ekstern støj fra virksomheder[5], og såfremt det viser sig, at grænseværdierne ikke kan overholdes, kan bygherren efterfølgende pålægges at foretage støjreducerende tiltag af myndigheden.

Det fremgår af screeningsskemaet, at råstofindvinding og transport med råstoffer er en kilde til støvemission, der kan have stor midlertidig indflydelse på den lokale luftkvalitet. Graden af støvemission vil variere fra dag til dag og være afhængig af aktivitetsniveauet, de specifikke aktiviteter, jordtypen samt de meteorologiske forhold (nedbør, vindretning og -hastighed). Specielt vil der i perioder med tørt vejr og megen vind være størst risiko for at kunne påføre naboer støvgener. Adgangsvejen skal derfor holdes i god stand og rengøres på daglig basis, for at mindske eventuelle støvgener. Afværgeforanstaltninger der kan reducere støvgener, vil være en del af råstoftilladelsen, f.eks. i form af vanding af materialelagre samt interne og

eksterne køreveje, hvorfor det vurderes, at støv ikke vil være en væsentlig miljøgene. Det fremgår endvidere, at det forventes, at luftforurening i forbindelse med råstofindvindingen og transport med råstoffer vil kunne holdes indenfor de vejledende grænseværdier for luftforurening.

Det fremgår af afgørelsen, at Region Syddanmark har vurderet, at påvirkningerne er til at håndtere, ved indpasning af afværgeforanstaltninger i forbindelse med fastsættelse af vilkår i en tilladelse til råstofindvind, heri fastsættes der vilkår til mindskelse af støj og støv mm. Det er regionens vurdering, at støv og støj er kendte bivirkninger ved råstofindvinding, som kan beskrives og håndteres med vilkår i tilladelsen. Det fremgår ligeledes af afgørelsen, at der i forbindelse med tilladelsen til råstofindvinding vil blive fastsat vilkår til mindskelse af støj og støv

Region Syddanmark har lagt til grund, at projektet er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2, punkt 2, litra a om råstofindvinding fra åbne brud samt tørvegravning (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1). Region Syddanmark har herefter på baggrund af screeningen vurderet, at det ansøgte projekt hverken i sig selv eller i kumulation med andre projekter vil kunne påvirke miljøet væsentligt, og derfor ikke er omfattet af krav om miljøvurdering og § 25-tilladelse.

2.2 Klagernes indhold

Klager 1 og klager 2 har anført, at det ansøgte areal er større end de angivne 24,5 ha. Klager 1 har bemærket, at arealet er aftegnet forkert på det fremlagte kortmateriale, og at man i ansøgningen har udeladt adgangsvejen, hvorfor det reelle indvindingsareal overstiger 25 ha. Yderligere har klager 2 anført, at selvom der kun er søgt om godkendelse af 24,5 ha, har bygherren på et møde fremlagt planer for et areal på 44 ha, som bygherren ejer. Projektet er derfor omfattet af miljøvurderingslovens bilag 1, punkt 19 om råstofindvinding fra åbne brud, hvor minestedets areal er over 25 ha, hvorfor projektet er omfattet af krav om miljøvurdering.

Klager 1 har anført, at en screening i form af et standardskema ikke i tilstrækkelig grad kan vurdere projektets miljømæssige påvirkninger. Screeningsafgørelsen har karakter af at være en standardafgørelse, og en standardafgørelse kan ikke tage højde for alle de forhold, som må være relevante, når der anlægges et råstofindvindingsområde tæt ved bymæssig bebyggelse. Klager 1 mener derfor, at der burde være en tvungen miljøvurdering, når en ansøgning om råstofindvinding tæt ved by skal vurderes.

Klager 2 har anført, at klager 2 har en væsentlig, individuel og retlig interesse i sagen og dens udfald. Projektet ligger mindre end 300 m fra klager 2's matrikel, og klager 2 burde derfor have været partshørt i forbindelse med afgørelsen.

Klager 1 og klager 2 har bemærket, at Region Syddanmark ikke har undersøgt støj- og støvgenerne tilstrækkeligt. Området ved [A2] vil blive påvirket af støj og støv fra projektet, og der bør etableres støj- og støvvolde imellem projektområdet og [A2]. Klager 2 har desuden anført, at der burde have været udarbejdet en støjberegning af støjniveauet i området omkring [A2], som inddrager støjbidraget fra alle de maskiner, som det er påtænkt skal køre samtidig. Klager 1 og klager 2 har endvidere anført, at tilladelsen til at anvende en stenknuser vil medføre sundhedsskadelig støv, hvilket ikke er blevet undersøgt tilstrækkeligt i afgørelsen.

Klager 1 har bemærket, at vejføringen er blevet ændret i afgørelsen, da [A1] oprindeligt skulle være forbindelsesvej til grusgraven, men dette er ændret til [A2]. Klager 1 anfører, at dette vil medføre store problemer med afviklingen af trafikken på [A2], og hvis denne vejføring fastholdes, bør der etableres svingbaner, så trafikken kan afvikles på en hensigtsmæssig måde. De planlagt støj- og støvvolde mod [A1] er ikke ændret med vejføringen, og der er ikke med ændringen planlagt støj- og støvvolde ned mod [A2] til beskyttelse af [A4] området. Ifølge klager 1 og 2 forventes der tæt på en fordobling af den nuværende lastvognstrafik på [A2], hvilket vil forøge støj- og støjgenerne for området, hvor klagerne bor. [A2] er i forvejen stærkt trafikeret og den tunge trafik påvirker området negativt da lastvognene må ind i de nære bymiljø for at komme til købmand og bager. Dette medfører, at skolevejene bliver usikre og farlige for skolebørn og andre bløde trafikanter.

Klager 1 og klager 2 har anført, at råstofindvindingsområdet ikke kun medfører en påvirkning af [A4] området, men påvirker hele buen og området bl.a. på grund af øgede trafikale gener og heraf følgende støj og støv fra lastbilerne. Klagerne bemærker, at en udvinding på 300.000 m3/år er en næsten fordobling af lastvognstrafikken på [A2], som i forvejen er stærkt trafikeret.

Endeligt har både klager 1 og klager 2 anført, at der bør etableres en rundkørsel, som forbinder råstofindvindingsområdet med de omkringliggende veje. Dette vil ifølge klagerne sikre, at trafikken afvikles på en mere hensigtsmæssig måde.

2.3 Region Syddanmarks bemærkninger til klagerne

Region Syddanmark har den 15. november 2019 og den 18. november 2019 indsendt bemærkninger til klagerne.

Region Syddanmark har bemærket, at der er truffet afgørelse på et tilstrækkeligt grundlag. Regionen fastholder, at der er vurderet på trafikbelastningen af [A2] i forbindelse med screeningen. Regionen har i forbindelse med høringen af berørte myndigheder modtaget trafiktællinger fra Faaborg-Midtfyn Kommune, og det er desuden lagt til grund, at grusgraven Sdr. Nærå, beliggende umiddelbart øst for projektarealet er under afvikling og vil lukke indenfor de næste to år, og at grusgraven mod vest er færdiggravet og godkendt efterbehandlet. Regionen bemærker, at der således er tale om en fortsættelse af den nuværende trafikbelastning med mindre variationer. Endvidere fastholder regionen, at projektarealet er mindre end 25 ha, og at bygherre ikke har andre aktive grusgrave i området.

Region Syddanmark har bemærket, at regionen fastholder sin vurdering af, at klager ikke har en individuel, væsentlig eller retlig interesse i sagen. Regionen har lagt til grund, at klager 2's ejendom ligger i et større sammenhængende villakvarter i Sdr. Nærå, at [A2] adskiller projektarealet og klager 2's matrikel, og at der er mere end 275 m mellem klager 2's matrikel og projektarealets afgrænsning.

Region Syddanmark har yderligere bemærket, at de gældende vejledende støjkrav kan overholdes, da overjord og muld vil blive placeret langs projektarealets sydligste grænse som en støjvold. Endvidere har regionen anført, at bygherre har indsendt støjredegørelse for de relevante maskiner.

Region Syddanmark har bemærket, at generne ved drift af råstofindvinding ofte er de samme og kan medføre de samme konsekvenser. Derfor kan der forekomme sammenfald i formuleringer i forskellige screeningsafgørelser.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets prøvelse

Det fremgår af § 11 stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnets, at nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over.

Det følger endvidere af § 11 stk. 2, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse til de væsentligste forhold.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i denne klagesag fundet anledning til at behandle følgende forhold:

1. Partshøring
2. Om projektet er omfattet af lovens bilag 1 eller bilag 2
3. Screeningsafgørelsens vurdering af de miljømæssige påvirkninger i forhold til støj, støv og trafik.

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

3.2.1 Indledende bemærkninger

Efter miljøvurderingslovens § 49, stk. 1, kan Miljø- og Fødevareklage-nævnet behandle klager over screeningsafgørelser efter lovens § 21, for så vidt angår retlige spørgsmål, klager over § 25-tilladelser samt klager over tilsynsafgørelser efter § 46.

Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af retlige spørgsmål omfatter alle spørgsmål om lovligheden eller gyldigheden af trufne afgørelser, herunder fortolkning eller forståelse af lovbestemmelser samt overholdelse af almindelige forvaltningsretlige grundsætninger om saglige hensyn, lighed og proportionalitet.

Klage over retlige spørgsmål skal ses i modsætning til klage over skønsmæssige spørgsmål, som omfatter myndighedernes konkrete vurdering og afvejning af hensyn ved behandling af en sag om miljøvurdering af et konkret projekt. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan dermed ikke tage stilling til, om en afgørelse er hensigtsmæssig eller rimelig i forhold til f.eks. omboendes interesser.

Endvidere fastlægger miljøvurderingsloven ikke i sig selv grænser for, hvad myndighederne kan beslutte af politiske, økonomiske eller andre grunde, men stiller alene krav til grundlaget for beslutningerne og til procedurerne herfor.

Miljø- og fødevareklagenævnet bemærker, at nævnet ikke har kompetence til at behandle spørgsmålet om, hvorvidt det er hensigtsmæssigt at etablere en rundkørsel, som forbinder råstofindvindingsområdet med de omkringliggende veje.

3.2.2 Partshøring

Det følger af forvaltningslovens § 19, at såfremt en part i en sag ikke kan antages at være bekendt med, at myndigheden er i besiddelse af bestemte oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, må der ikke træffes afgørelse, før myndigheden har gjort parten bekendt med oplysningerne og givet denne lejlighed til at fremkomme med en udtalelse.[6] Det gælder dog kun, hvis oplysningerne er til ugunst for den pågældende part og er af væsentlig betydning for sagens afgørelse. Formålet med bestemmelsen er bl.a. at sikre, at sagen oplyses korrekt, således at der kan træffes en materielt rigtig afgørelse.

Forvaltningsloven indeholder ikke en definition af, hvem der skal anses som part i en sag, hvor der er eller vil blive truffet en afgørelse. Det er almindeligt antaget i den juridiske litteratur med støtte i forarbejderne til forvaltningsloven, at lovens partsbegreb omfatter bl.a. ansøgere og andre, som har en væsentlig og individuel interesse i afgørelsen. Det er dermed en forudsætning, at afgørelsen angår den pågældende med en vis styrke og intensitet, og at afgørelsen ikke berører en større, mere ubestemt kreds af personer. Naboskab – i betydningen tilgrænsende grundstykke – er ikke i sig selv tilstrækkeligt til at opnå partsstatus i forvaltningslovens forstand, men hvis eksempelvis et byggeri medfører konkrete og væsentlige nabogener, må den pågældende anses for part.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at klager 2 ikke har partsstatus i Regions Syddanmarks afgørelse. Nævnet har lagt vægt på, at klager 2 bor næsten 300 meter fra projektet, og at indvindingsområdet er begrænset til den øverste del af matrikel F1, som ligger længst væk fra klager 2. På baggrund af klagers ejendoms beliggenhed i forhold til projektet har nævnet således vurderet, at klager ikke har en individuel, væsentlig eller retlig interesse i sagens afgørelse. Nævnet har herved også lagt vægt på, at klagers ejendom er en del af et større sammenhængende villakvarter, og at klagers ejendom adskilles fra projektet af [A2].

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder på den baggrund, at Region Syddanmark ikke har tilsidesat partshøringspligten.

3.2.3 Obligatorisk miljøvurderingspligt for det ansøgte projekt

Det følger af miljøvurderingslovens § 15, stk. 1, at projekter, der kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet, ikke må påbegyndes, før myndigheden skriftligt har meddelt tilladelse til at påbegynde projektet efter en miljøvurdering af projektets indvirkning på miljøet.

Projekter omfattet af lovens bilag 1 er altid omfattet af kravet om tilladelse med tilhørende miljøvurdering, forinden de kan påbegyndes, jf. § 15, stk. 1, nr. 1.

Projekter omfattet af bilag 2, er omfattet af kravet om miljøvurdering og tilladelse, når der er truffet afgørelse (screeningsafgørelse) om, at det konkrete projekt kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet, jf. § 15, stk. 1, nr. 2, jf. § 21.

Miljøvurderingslovens bilag 1, punkt 19, omfatter bl.a. råstofindvinding fra åbne brud, hvor minestedets areal er over 25 ha. Punkt 29 omfatter enhver ændring eller udvidelse af projekter, der er opført i dette bilag, såfremt en sådan ændring eller udvidelse i sig selv opfylder de eventuelle tærskelværdier, der er fastsat i dette bilag.

Klagerne har anført, at det ansøgte areal er større end de angivne 24,5 ha ifølge afgørelsen. Klager 1 har bemærket, at arealet er aftegnet forkert på kortmaterialet, og at man i ansøgningen har udeladt adgangsvejen, hvorfor det reelle indvindingsareal overstiger 25 ha. Yderligere har klager 2 anført, at selvom der kun er søgt om godkendelse af 24,5 ha, har bygherren på et møde fremlagt planer for et areal på 44 ha, som bygherren ejer.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at det ansøgte projekt ikke er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 1.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at Region Syddanmark ved fastsættelsen af "minestedets areal" skal inddrage alle sammenhængende arealer, hvortil ansøger har en gyldig tilladelse til at indvinde råstoffer.[7] Det fremgår, at adgangsvejens areal ikke er en del af tilladelsen til erhvervsmæssig indvinding af råstoffer. Nævnet finder herefter ikke grundlag for at tilsidesætte regionens vurdering af, at "minestedets areal" i den aktuelle sag alene udgør 24,5 ha, uanset at projektet samlet set også omfatter adgangsvejen. Nævnet finder på baggrund af sagens oplysninger ligeledes ikke grundlag for at antage, at regionen har lagt en forkert arealopgørelse til grund som følge af fejl i kortmaterialet. Det af klager 2 anførte om bygherres planer for området i øvrigt kan heller ikke føre til et andet resultat. Nævnet henviser til, at det er det ansøgte projekt, der skal danne grundlag for screeningen. Nævnet er derfor enigt med regionen i, at projektet ikke er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 1, punkt 19. Nævnet lægger efter det oplyste i afgørelsen og regionens bemærkninger til klagen til grund, at Sdr. Nærå Grusgrav umiddelbart øst for projektområdet fortsat er aktiv og har været genstand for en VVM-proces, men at tilladelsens indehaver er en anden end bygherren til det aktuelle projekt. Minestedets areal i det aktuelle projekt er under alle omstændigheder fortsat under 25 ha. Nævnet bemærker for god ordens skyld, at projektet derfor heller ikke kan anses for at være omfattet af bilag 1, punkt 29, som en ændring eller udvidelse af den eksisterende Sdr. Nærå Grusgrav, der overskrider bilagets tærskelværdier i sig selv.

På den baggrund finder Miljø- og Fødevareklagenævnet, at projektet er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2, punkt 2, litra a, om råstofindvinding fra åbne brud samt tørvegravning (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).

3.2.4 Region Syddanmarks screeningsafgørelse

Det følger af miljøvurderingslovens § 21, at myndigheden på grundlag af bygherrens ansøgning skal foretage en vurdering af og træffe afgørelse om, hvorvidt et projekt omfattet af bilag 2 er omfattet af krav om miljøvurdering og tilladelse. Ved vurderingen skal myndigheden tage hensyn til kriterierne i miljøvurderingslovens bilag 6, herunder bl.a. projektets dimensioner og udformning, forurening og gener, projektets placering, den miljømæssige sårbarhed i de geografiske områder, der kan forventes at blive berørt, og arten af og kendetegn ved den potentielle indvirkning på miljøet. Afgørelsen skal endvidere tage hensyn til resultaterne af foreløbig kontrol eller vurderinger af indvirkningen på miljøet, der er foretaget i medfør af EU-lovgivningen.

Grundlaget for screeningen er bygherrens oplysninger, allerede foreliggende viden og almene erfaringer om det pågældende sagsområde.[8] En screening anses for at være en foreløbig vurdering af det ansøgte projekt og en screeningsafgørelse skal kunne træffes ret hurtigt. [9] Det indebærer, at der må accepteres et vist spillerum for vurderingen. Er der behov for mere indgående undersøgelser for at foretage den nødvendige vurdering, taler det for, at der foretages en miljøvurdering.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker desuden, at en screeningsafgørelse ikke er en tilladelse eller en godkendelse, men en forudsætning for at det anmeldte projekt lovligt kan påbegyndes. Afgørelsen erstatter således ikke en eventuel byggetilladelse, miljøgodkendelse eller anden tilladelse, der giver ansøger ret til at påbegynde projektet.

Region Syddanmark har foretaget en screening af det ansøgte projekt om råstofindvinding på en del af matr. nr. F1, Sdr. Nærå i Faaborg-Midtfyn Kommune, og har vurderet, at projektet samlet set ikke vil påvirke miljøet væsentligt, hvorfor regionen har truffet afgørelse om, at det ikke er miljøvurderingspligtigt.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, efter en samlet vurdering af sagens oplysninger og klagen, ikke grundlag for at tilsidesætte Region Syddanmarks vurdering af, at det ansøgte projekt ikke vil medføre væsentlige indvirkninger på miljøet, og dermed ikke udløser krav om udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport.

Ved vurderingen har Miljø- og Fødevareklagenævnet lagt vægt på, at en screening er en foreløbig vurdering af, hvorvidt en *væsentlig* påvirkning af miljøet *kan forventes*, og at Region Syddanmark har foretaget en vurdering af det konkret ansøgte projekts indvirkning på miljøet. Nævnet har desuden lagt vægt på, at regionen har vurderet, at projektet ikke antages at få nogen væsentlig påvirkning af miljøet, hverken i sig selv eller i kumulation med de eksisterende projekter i området, som i afgørelsen ligeledes er identificeret og beskrevet.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i vurderingen endvidere lagt vægt på, at Region Syddanmark har undersøgt de potentielle støv- og støjgener fra projektet. Nævnet har desuden lagt vægt på, at projektet vurderes at kunne overholde de vejledende grænseværdier i Miljøstyrelsens vejledning om ekstern støj fra virksomheder[10] og Miljøstyrelsens vejledning om luftforurening fra virksomheder.[11] Yderligere har nævnet lagt vægt på, at der vil blive opsat støjvolde de steder, hvor det vurderes, at støjpåvirkningen vil være størst. Nævnet bemærker, at bygherre har anført en række afværgeforanstaltninger, som bygherre selv påtænker at gennemføre, f.eks. vanding af materialelagre samt interne og eksterne køreveje. Bygherre har endvidere anført, at adgangsvejen skal holdes i god stand og rengøres på daglig basis for at mindske støvpåvirkningen. Der vil ligeledes blive fastsat vilkår til at mindske støj og støv i tilladelsen til råstofindvinding. Nævnet har i den forbindelse lagt vægt på, at regionen har vurderet, at der er tale om en velkendt påvirkning, som kan beskrives og håndteres med vilkår i tilladelsen.

Endvidere finder Miljø- og Fødevareklagenævnet, at Region Syddanmark har foretaget en tilstrækkelig vurdering af projektets trafikale påvirkning. Nævnet har lagt vægt på, at regionen har vurderet at miljøpåvirkningerne fra trafikken til og fra råstofgraven er begrænsede, da vejene er indrettet således, at lokale gener mindskes, at trafikken afvikles på [A2], som er facadeløs på strækningen ved Sdr. Nærå og Årslev, at ind- og udkørselsforhold etableres med mindst mulig belastning af lokalområdet, og at de overordnede veje er indrettet til gennemkørende og tung trafik.

Vedrørende klagepunktet om Miljøstyrelsens anvendelse af et screeningsskema bemærker Miljø- og Fødevareklagenævnet, at styrelsen ved vurderingen skal tage hensyn til kriterierne i miljøvurderingslovens bilag 6, jf. lovens § 21 stk. 1, 2. pkt. Det er uden betydning for vurderingen af, hvorvidt det ansøgte projekt er miljøvurderingspligtigt, i hvilken form screeningen er foretaget, så længe alle relevante oplysninger om projektet er inddraget i screeningen.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet giver ikke medhold i klagen over Region Syddanmarks afgørelse af 17. september 2019 om, at ansøgning om tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding på en del af matrikel nr. F1, Sdr. Nærå i Faaborg-Midtfyn Kommune, ikke er omfattet af krav om miljøvurdering og § 25-tilladelse.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

---

[1] Lovbekendtgørelse nr. 973 af 25. juni 2020 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

[2] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

[3] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[4] Sagsnr.: 20/03932

[5] Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om ekstern støj fra virksomheder

[6] Lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 af forvaltningsloven.

[7] Jf. Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 21. december 2018 i sag 18/05576.

[8] Forslag nr.147 til Lov om miljøvurderings af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) som fremsat den 3. marts 2016.

[9] Vejledning nr. 9339 af 12. marts 2009 om VVM i planloven, s. 36.

[10] Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om ekstern støj fra virksomheder.

[11] Miljøstyrelsens vejledning nr. 2/2001 Luftvejledningen, Begrænsning af luftforurening fra virksomheder.

Sag:

19/08439

Dato:

12. januar 2022.

Emner:

Miljøvurdering af ...

Miljø- og Fødevareklagenævnet (https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/) •
Nævnenes Hus • Toldboden 2 • 8800 Viborg • Tlf. nr.: 72 40 56 00 • CVR: 37795526 • mfkn@naevneneshus.dk
(mailto:mfkn@naevneneshus.dk)
Tilgængelighedserklæring (https://www.was.digst.dk/mfkn-naevneneshus-dk)